

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi fir de Projet si stëmme mat Jo, déi aner mat Neen oder si enthalen sech.

De Projet de loi ass eestëmmeg ugeholl mat 54 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener (par M. Lucien Clement), Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber (par M. Jean-Marc Halsdorf), MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler (par M. Paul-Henri Meyers);

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. Marco Schroell), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes (par Mme Simone Beissel), Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Alexandre Krieps (par M. Niki Bettendorf), Mme Maggy Nagel et M. Marco Schroell;

MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err (par M. Jean Asselborn), MM. Ben Fayot (par M. Jeannot Krecké), Jean-Pierre Klein (par Mme Mady Delvaux-Stehres), Jeannot Krecké, Lucien Lux (par M. Georges Wohlfart), Mme Lydia Mutsch (par M. Mars Di Bartolomeo), MM. Jos Scheuer (par M. Alex Bodry) et Georges Wohlfart;

MM. Jean Colombara, Gast Gibéryen, Fernand Grisen (par M. Jacques-Yves Henckes), Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Camille Gira, Jean Huss (par Mme Renée Wagener), Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg (par M. François Bausch) et Renée Wagener.

Gëtt d'Chamber Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

An da komme mer zur Diskussioun vum Projet de loi 5201 iwwert d'SICAR. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. Et sinn age droen: déi Häre Krecké a Graas. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorablen Här Patrick Santer.

7. 5201 - Projet de loi relative à la Société d'investissement en capital à risque (SICAR) et portant modification de

- la loi modifiée du 4 décembre 1967 relative à l'impôt sur le revenu

- la loi modifiée du 16 octobre 1934 concernant l'impôt sur la fortune

- la loi modifiée du 1er décembre 1936 concernant l'impôt commercial communal

- la loi modifiée du 12 février 1979 concernant la taxe sur la valeur ajoutée

- la loi modifiée du 20 décembre 2002 concernant les organismes de placement collectif

Rapport de la Commission des Finances et du Budget

M. Patrick Santer (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mam Gesetzesprojet 5201 wäert d'Finanzplaz en adequat Instrument kréien, dat et erlabe wäert verstärkt am Secteur vum Risiko-

kapital aktiv ze ginn. Mam Risiko-kapital kënnen nei gegrënnte Gesellschaften oder Gesellschaften, déi sech weiderentwéckele wëllen, un déi néideg Liquiditéite komme fir Entwécklungspotenzial richte g ausnotzen ze kënnen. Den Investisseur am Risikokapital erhofft sech vun deene Gesellschaften, déi dacks an zukunfts trächtege Branché fungéieren, op Dauer en héije Rendement. Dofir hält den Investisseur och de Risiko a Kaf, datt déi Gesellschaft net déi Resultater bréngt, déi e sech erhofft hat. De Risiko, dee mat esou Operatione verbonnen ass - dofir och den Numm Risikokapital - ass also d'Géigepartie vun de méi héijen Dividenden, déi den Investisseur gedenkt à terme erauszekréien. Wann awer de Risiko bei där Gesellschaft vun Ufank u besteet an iwwert déi ganz Dauer vum Investissement weiderlief, schiele sech déi positiv Resultater nëmme mëttel- oder souguer laangfristeg, zum Beispill a Form vun Dividenden oder Plusvaluen, eraus. Datt de Risiko heiansdo d'Iwwerhand behält an den Investisseur näischt aus der Operation verdéngt, huet d'Implosion vum de sëllege Gesellschaft vum der „new economy“ virun zwee Joer bewisen. Op där anerer Säit ass Risikokapital fir nei gegrënnte Gesellschaften munchmol déi eenzeg Méiglechkeet, fir u genügend Fongen ze kommen, fir hir Aktivitéit kënnen ze starten oder, wa se scho bestinn, fir sech weiderentwéckelen ze kënnen. Risiken déi bestinn, déi weíneg Liquiditéiten, déi des Kleng- a Mëttelbetriber hunn, an déi inexistent Garantien, déi des Gesellschaften oder hir Aktionäre kënnen virbréngen, sinn dräi vu ville Grënn, fir datt klassesch Bankkreditte net an d'A gefaasst kënnen ginn.

Här President, och virun dësem Projet sinn Operatione vu Risikokapital zu Lëtzebuerg gemaach ginn. Esou Operationen hu klassesch Gesellschaftsforme benotzt, eng S.à r.l. oder meeschtens eng Société en commandite par actions oder esouguer en OPC spécialisé no der Circulaire vum IML 91/75. Dës Strukture waren awer net ëmer de Spezifitéite vum Capital à risque ugepasst, et goufen entweder flexibel Strukturen, déi awer kenger Kontroll ënnerworfen waren, oder Strukturen, déi zwar ënnert der Autoritéit vum der CSSF stoungen, mä net flexibel genuch waren.

Mat de SICARen, Sociétés d'investissement en capital à risque, entsteet zu Lëtzebuerg een Instrument wat de Charakteristike vum Risikokapital ugepasst ass. De Projet de loi soll dozou dëngen zu Lëtzebuerg ee flexibel Instrument ze schafen, wat den Aktivitéite vu Risikokapital ugepasst ass, an esou eis Finanzplaz, méi staark wéi bis elo, an deem Secteur ze positionéieren. Well d'Aktivitéitsspart vum Risikokapital, déi och um europäeschen Niveau gefördert gëtt, trotz dem schwierige wirtschaftlechen Umfeld, sech an de leschte Jore staark entwéckelt huet, ka sech eis Finanzplaz net erlaben - iwwerhaapt net oder nëmmen esouguer marginal -, fir net present ze sinn a ka sech och net erlaben, fir des Aktivitéiten deene mat eis konkurrierende Finanzzentren an der Europäescher Unioun ze iwwerloosen.

D'Europäesch Unioun huet bei dëser Finanzéierungsméiglechkeet, déi besonnesch Kleng- a Mëttelbetriber zegutt kënn an den Entrepreneursgeeschtt verstärkt zum Droe komme léisst, nach e grouse Réckstand par rapport zu de Vereenegte Staten. Wann an de Vereenegte Staten 0,2% vum Bruttoinlandsprodukt an de Risikokapital investéiert gëtt - dat waren 2002 31,3 Milliarden Dollar -, da sinn an deemselwechte Joer nëmme liicht iwwer zéng Milliarden Euro an der Europäescher Unioun a Projekte mat Risikokapital investéiert ginn; dee Réckstand hu mer nozehuelen a grad hei ka sech Lëtzebuerg ideal positionéieren.

Här President, ech wëll lech an e puer Wieder d'SICARe virstellen. D'Ofkierzung SICAR oder Société d'investissement en capital à risque, steet net fir eng nei Gesellschaftsform. Eng SICAR kann eng Aktiegesellschaft, eng Commandite simple, eng Société à responsabilité limitée, eng Commandite par actions oder eng kooperativ Gesellschaft, déi ënnert der Form vun enger Aktiegesellschaft gegrënnt ass, sinn. Hir Aktivitéit ass Investissementen a Risikokapital ze maachen.

De Statsrot huet a sengem Avis bemängelt, datt d'Definitiou vum Placements en capital à risque, dat heescht - an ech zitéieren d'Definitiou vum Projet de loi: „Les accords de fonds directs ou indirects à des entités en vue de leur lancement, de leur développement ou de leur introduction en bourse“, ze restriktiv ausgefall wier an net all Finanzéierungsméiglechkeete géif abannen. Dat hu mer an der Kommission net esou gesinn an des Definitiou, menge mer, ass genügend flexibel fir all d'Méiglechkeeten ze erméiglechen, déi haut an an der Zukunft um Marché bestinn a wäerten ugebuede ginn, fir Zwecker vum Risikokapital ze finanzéieren.

D'Kapital vun enger SICAR ka fix oder variabel sinn, ausser bei SICARen, déi d'Form vun enger Commandite simple ugeholl hunn, wou d'Kapital muss fix sinn. Eng SICAR muss e Mindestkapital vun enger Millioun Euro opweisen; dat Mindestkapital ka per Règlement grand-ducal op zwou Milliounen Euro erhöicht ginn. D'Kapital vun enger SICAR muss bannent engem Joer vum Agrément vum der CSSF erreecht ginn a bei all Aktie muss bei der Grënnung op d'mannst 5% ausbezuelt sinn, bei normale Gesellschaften ass eng Libératioun vun engem Véirel noutwendeg.

Nëmme sou genannten Investisseurs avertis kënnen an d'SICARen investéieren, dat heescht Leit, déi vun enger Bank oder vun engem anere professionelle Secteur financier beschäinegt kréien, datt se déi genügend Erfahrung a Risikokapitalgeschäfte hunn. Weínst der spekulativer Natur vun esou Investissementen an de Risiken, déi domadder verbonne sinn, soll een net zouloossen, datt jiddfereen a Risikokapitalgeschäfte mat era klëmmt. Well se souwisou eng illimitéiert Responsabilitéit hunn, sinn d'Commanditée vun enger Commanditegesellschaft souwisou als Investisseurs avertis anzestufen.

D'SICARe mussen vum der CSSF agréiert ginn a stinn ënnert der Kontroll vun darselwechter. Mä anescht wéi bei den OPCe brauch de Promoteur oder de Gestionnaire vun enger SICAR, wann et esou Promoteuren oder Gestionnaire ginn, net agréiert ze ginn. Wann de Gestionnaire am Ausland kann etabléiert sinn, mussen d'Activa vun der SICAR vun engem zu Lëtzebuerg usëtzenge Dépositaire ënner Garde stoen.

Den Terme Garde hat hei zu Konfusioun beim Statsrot gefouert. Gemenzt ass hei net déi physisch Garde, mä wéi dat bei den OPCen ass - an ech verweisen hei op d'Circulaire 91/75 vum IML, déi ech schonn zitéiert hunn -, d'Kontroll vun der Lokalisatioun a vun dem Inhalt vun den Aktiva vun enger SICAR. D'SICAR brauch keng Joreskonten, weder consolidéiert nach net consolidéiert, virzeleeën; e Prospekt an e Rapport annuel, déi vun engem Réviseur kontrolléiert ginn, sinn noutwendeg.

Um steierleche Plang sinn d'SICARen engem favorable Regime ënnerworfen: keng Taxe d'abonnement; keng TVA op der Commission de gestion; en Droit fixe vun 1.250 Euro a keen Droit proportionnel op der Grënnung an op Kapital-

erhéijung vun enger SICAR: d'Plusvaluen, déi vun engem Nonrésident realiséiert ginn, ginn net zu Lëtzebuerg besteiert; keng Rete nue à la source op Dividenden an esou weider.

Här President, de Marché vum Capital à risque huet sech an deene leschte Joren als eng vun deene wichtigste Finanzéierungsquelle fir Kleng- a Mëttelbetriber duerchgesat. Dëse Projet de loi bitt der Finanzplaz en adequaten a flexible juristesche Kader fir sech op deem Gebitt och weltwäit duerchzusetzen. Dëse Projet de loi gehéiert zu der Rëtsch vu Gesetzter, déi mer an de leschte fënnf Joer hei an der Chamber gestëmmt hunn, mat deene mer konsequent d'Diversifikatioun vun der Finanzplaz ënnerstëtzt hunn an esou d'Attraktivitéit vu Lëtzebuerg an deem Secteur ausgebaut hunn. Ech erënnere hei un d'Gesetz iwwert d'OPCen, d'Fiducie oder d'Unerkennung vum Trust, d'Titrisatioun, den Transfert de propriété à titre de garantie an esou weider. Elo kann een nëmme allen Acteure vun der Finanzplaz soen, de Ball läit bei lech, a mir hoffen, datt se dëst Gesetz unzwende wëssen, dat heescht déi Flexibilitéit bäizebehalen, wéi dat zum Beispill bei den OPCen de Fall wor, fir dass Lëtzebuerg um Gebitt vum Risikokapital ee Pool d'excellence an Europa an an der Welt gëtt.

Dëse Projet de loi beinhalt awer eng weider Innovatioun. Den Däiwel läit dacks am Detail an esou vergësst een och, datt mat dësem Projet de loi déi lëtzebuergesch OPCen oder verschiddener vun hinne méi attraktiv gemaach ginn.

Am Projet de loi gëtt eng bestëmmte Kategorie vun OPCe vun der Taxe d'abonnement befreit. Dat sinn OPCen, déi dozou benotzt gi fir Pensionsfonge vun engem internationale Grupp, an déi a verschiddene Länner bestinn, vun engem lëtzebuergeschen OPC aus ze géréieren. Op Englesch heescht dat: „pension pooling vehicle“. Natierlech sinn esou OPCen, déi d'Gestioun vun enger gewëssener Zuel vu Pensionsfongen aus engem Grupp iwwerhuelen, och elo scho méiglech, mä well déi OPCen der Taxe d'abonnement ënnerlouchen huet sech fir de Standuert Lëtzebuerg als Nodeel entwéckelt, besonnesch wou déi Pensionsfongen e bestëmmte Montant vu Prestatiounen dem Salarié vum Grupp misst iwwerweisen. Déi lëtzebuergesch OPCe waren also ze deier, well se der Taxe d'abonnement ënnerworfen waren. Dofir hu mer esou OPCe vun der Taxe d'abonnement befreit, ob se prestations-définies- oder contributions-définies-orientéiert sinn. Awer et muss sech ëm OPCen handeln, déi als eenzeg Aktivitéit hunn, sech ëm d'Gestioun vun de Pensiounen ze bekëmmern.

Dëse Projet ass vum Statsrot a vun der Chambre de Commerce, déi dëse Projet aviséiert hunn, guttgeheescht ginn. De Rapport ass och an der Finanzkommission mat Unanimitéit ugeholl ginn. Ech géif lech also bieten, dëse Projet esou ze stëmme wéi en an der Annex vum Rapport steet an ech géif lech merci soe fir d'Opmerksamkeet an nach derbäi soen, datt d'CSV-Fraktioun voll hannert dësem Projet steet.

Merci.

M. le Président.- Den Här Alex Bodry ass als éischten Diskussionsriedner agedroen. Den Här Bodry huet d'Wuert.

Discussion générale

M. Alex Bodry (LSAP).- Här President, ech wëll déi Eestëmmegekeet net stéieren, déi bei den Diskussiounen an der Finanzkommission zu Dag getratt ass, och haaptsächlech no dem ausféierleche mëndleche Rapport, deen de Patrick Santer hei virgedroen huet, wou en op all technesch Detailer agaangen ass. Och an den

Ae vun eiser Fraktioun ass dat hei e Projet, deen zur Festegung vun der Finanzplaz Lëtzebuerg bäidréit, deen also, mengen ech, insgesamt eis Wirtschaft ka stäipen an dëse méi schwéieren Zäiten an dofir wäert eis Fraktioun och deen heiten Text stëmmen.

M. le Président.- Den Här Gusty Graas huet d'Wuert.

M. Gusty Graas (DP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wéi et scho richtegerweis hei vu menge Virriedner ënnerstrach ginn ass, ass dat hei e ganz wichtige Projet fir d'Finanzplaz Lëtzebuerg nach méi attraktiv ze maachen. Ech wëll awer och nach dem Patrick Santer e Merci aussprieche fir seng Rapporten. Besonnesch an där ganz komplexer Matière hei ass dat jo net ëmmer esou evident gewiescht a selbstverständlech bréngen ech och den Accord vun der DP-Fraktioun.

M. le Président.- D'Wuert huet den Här François Bausch.

M. François Bausch (DÉI GRÉNG).- Här President, ech kann et och ganz kuerz maachen. Och mir als gréng Fraktioun sinn der Iwwerzeegung, datt dat hei e ganz wichtige Projet ass fir d'Finanzplaz Lëtzebuerg a mir wäerte selbstverständlech och dëse Projet stëmmen. Ech mengen, den Här Santer huet alles erkläert. Et ass net méi vill dozou bäizefügen.

M. le Président.- Den Här Jacques-Yves Henckes huet d'Wuert.

M. Jacques-Yves Henckes (ADR).- Här President, et ass wichtig datt mer Mesuren huelen en faveur vun onser Finanzplaz, mä och en faveur vun deenen Entreprises, déi sech grënnen, déi investéieren, déi Risikobereitschaft weisen, an hei ass e Moyen fir deene Gesellschaften ze hëllefen. Dofir kënnen mer och den Accord vun der ADR-Fraktioun zu dësem Gesetzesprojet bréngen.

M. le Président.- D'Wuert huet den Här Minister Luc Frieden.

M. Luc Frieden, *Ministre du Trésor et du Budget*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dat hei ass en techneschen Text, mä en ass fir d'Diversifikatioun vun der Finanzplaz vun ausserst grouser Wichtigkeet. Et ass d'Zil vun der Regierung eng zolidd, gutt iwwerwaachten, diversifizéiert Finanzplaz ze hunn. An et ass dofir datt d'Regierung an dëser Legislaturperiod eng ganz Rei Projeten op den Instanzewee ginn huet, déi och dëst Parlament guttgeheescht huet, fir méi Aktivitéiten an innerhalb vun deene verschiddenen Aktivitéitsbranchen nei Produkter ze développéieren.

D'SICARen ass ee vun deene Projet-de-loien an ech sinn dofir frou, datt dësen Text hei esou eng breet Zoustëmmung fënn. Dat wäert op der Finanzplaz nei Aktivitéite bréngen an doduerch och nei Aarbechtsplazen an nei Steuerrecetten.

Mir hunn an dëser Legislaturperiod Texter bruecht iwwert d'Pensionsfongen, iwwer eng Reform vun dem Investitiounsfong. Mir hunn e Gesetz gemaach iwwert den Trust an d'Fiducie. Mir hunn eng Steiergesetzgebung op den Instanzewee bruecht, déi et mat sech zitt, datt haut d'Finanzplaz Lëtzebuerg méi oder grad esou attraktiv ass wéi aner Finanzplazen an Europa. Dat war eist Zil an ech mengen, datt dat eis gelongen ass. An dofir ass dëse Projet och wichtig, net nëmme well en eppes mécht fir d'SICARen, mä mir hunn och un dëse Projet de loi Steiermoossen ugehaangen, déi am Beräich vun de Pensionsfongen Aktivitéite wäerten op Lëtzebuerg zéien, déi haut op enger anerer Plaz an Europa ugesiedelt ginn, en l'occurrence an Irland. An dofir, mengen ech, ass dëse Projet een, dee fir

d'Entwécklung vun der Finanzplaz vun äusserst grousser Wichtigkeet ass. Hei maache mer eppes, datt déi Finanzplaz och muer eng Zukunft huet, datt wann och emol déi eng oder déi aner Aarbechtsplaz ewechfält, erëm nei Aarbechtsplaze kënnen geschafe ginn duerch nei Aktivitéiten an dofir sinn ech wirklich frou, datt, wann och zum Enn vun dëser Legislaturperiod, mer dëse Projet hei mat grousser Zoustëmmung duerch d'Parlament kréien. D'Finanzplaz ass ee wesentleche Piliër vun eiser Ekonomie. Mir wëlle se weider ausbauen an dofir brauche mer esou Texter wéi déi heiten.

Ech soen lech merci.

■ **M. le Président.**- D'Diskussion ass elo ofgeschloss a mir kommen zur Lecture vun den Artikelen vum Projet de loi a stëmmen driwwer of.

Lecture du texte du projet de loi (par M. Jean Asselborn)

D'Artikelen 1 bis 45 si gellies an ugeholl.

Dir Dammen an Dir Hären, mir stëmmen elo of iwwert dee virleien-de Projet de loi 5201.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi derfir si stëmmen mat Jo, déi dergéint si mat Neen oder si enthalen sech.

De Projet de loi ass eestëmmeg ugeholl mat 56 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Haupt, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber (par M. Jean-Marie Halsdorf), MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling (par M. Gusty Graas), Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes (par M. Marco Schroell), Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helming (par M. Xavier Bettel), Alexandre Krieps (par M. Niki Bettendorf), Mme Maggy Nagel et M. Marco Schroell;

MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein (par Mme Lydie Err), Jeannot Krecké, Lucien Lux (par M. Ben Fayot), Mme Lydia Mutsch (par Mme Mady Delvaux-Stehres), MM. Jos Scheuer (par M. Alex Bodry), Georges Wohlfart et Marc Zanussi (par M. Mars Di Bartolomeo);

MM. Jean Colombara, Gast Gibéryen, Fernand Grisen, Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepf et Robert Mehlen (par M. Gast Gibéryen);

MM. François Bausch, Camille Gira, Jean Huss (par Mme Dagmar Reuter-Angelsberg), Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg et Renée Wagener.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Da komme mer elo zur Diskussion vun der Proposition de loi 4754 iwwert d'Revisioun an d'Schafung vu verschiddene Verfassungsartikelen. Ech wëll drun erënnere, dass bei dëser Verfassungsännerung den Artikel 144 vun der Verfassung beim Vote applizéiert gëtt. Dat heescht, dass mindestens dräi Véierel vun den Deputéierte mussen present sinn an zwee Drëttel derfir stëmmen. De Vote par procuration ass net zougelouss. Ech géing also bieten net wäit fortzegoen.

Et si schonn ageschriwwen bis elo: den Här Bodry, d'Madame Beissel an d'Madame Wagener. D'Wuert huet elo de Rapporteur vun der

Proposition de loi, den honorablen Här Paul-Henri Meyers.

8. 4754 - Proposition de loi portant

1. révision des articles 11, paragraphe (6), 32, 36 et 76 de la Constitution;

2. création d'un article 108bis nouveau de la Constitution

Rapport de la Commission des Institutions et de la Révision constitutionnelle

■ **M. Paul-Henri Meyers (CSV), rapporteur.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, all Artikelen vun der Verfassung si gläichwäerteg. Et gëtt tëschent den Artikelen vun der Verfassung keng Hierarchie. Et ass awer esou, dass, wa mer eenzel Artikelen vun der Verfassung kucken, mer feststellen, dass et Artikelen gëtt, déi méi eng grouss Bedeitung oder eng aner Bedeitung hu fir eis Institutionen an och fir d'Rechter vun de Bierger wéi verschidden aner Artikelen. Deen, dee mer haut ofänneren, den Artikel 36, deem de Pouvoir réglementaire vum Grand-Duc festleet, ass ee vun deenen Artikelen. Déi viregt Chamber hat och deen Artikel an d'Rei opgeholl vun den Dispositionen, déi sollten ofgeännert ginn.

D'Kommission vun den Institutionen a vun der Verfassungsännerung huet sech där Aufgab ugeholl a si huet ganz séier een neien Text ausgeschafft, deem de 24. Januar 2001 hei an der Chamber konnt deponéiert ginn. De Statsrot huet säin éischten Avis ofginn den 19. Februar 2002. D'Kommission huet sech mat deem amendéierten Text ausernee gesat a si huet selwer nei Amendementer zu dem Artikel 36 presentéiert. Dat war den 30. Mee 2002.

De Statsrot huet dorophon en zweeten Avis gemaach, en Avis complémentaire, dee mer de 16. März 2004 kritt hunn. D'Kommission huet dee Rapport, deen Avis, analyséiert a si huet déi Textännerungen, wéi de Conseil d'État se proposéiert huet, majoritairement ugeholl. Et sinn och déi Texter, déi am Rapport, deem de 4. Mee 2004 guttgeheescht gouf, zréckbehalen si ginn.

De Pouvoir réglementaire vum Grand-Duc, esou wéi en an den Artikelen 36, 37 an awer och 32 vun der Verfassung verankert ass, gesäit elo vir, dass dee Pouvoir eenzeg an eleng beim Grand-Duc läit. Et kann ee sech also d'Fro stellen, firwat dann elo deen Artikel 36 ofgeännert muss ginn. Wat sinn d'Grënn fir eng Ännerung ze proposéiere wou mer jo awer wëssen, dass een net liichtfankeg mat der Verfassung soll ëmgoen an dass, wann een Ännerung mécht, se gutt mussen iwwerluecht sinn an dass een och Grënn muss hu fir d'Verfassung op eenzelnen Artikelen, op eenzelnen Dispositionen ze änneren?

Wann ee méi genee de Pouvoir réglementaire kuckt, esou wéi en elo an der Verfassung verankert ass, a wou ech gesot hunn, dass dee Pouvoir beim Grand-Duc läit, da stellt ee fest, dass deen eng Rei Problemer stellt an der Ausféierung vum Grand-Duc selwer, awer och an der Ausféierung wat aner Organer vum Stat betreffen. Ech hu gesot, de Grand-Duc eleng huet dee Pouvoir réglementaire, mä de Grand-Duc kann awer, wat dee Pouvoir do ugeet, net maache wéi e wëllt. De Grand-Duc muss sech selwer un d'Verfassung an un d'Gesetzer halen. De Grand-Duc kann och, wann e seng Reglementer hëlt, net iwwert d'Portée vun de Gesetzer erausgoen an e kann och net en retrait bleiwen. Hie kann also weder d'Gesetzer ausdehnen nach se aschränken.

Et gëtt och an der Verfassung selwer verschidden Texter, déi de Pouvoir vum Grand-Duc aschränken. Dat sinn déi Artikelen, déi virgesinn, dass eenzel Matière eleng dem Gesetz ënnerworfen sinn, dass also fir déi Matière ze reglementéieren oder do Gesetzer, Dispositionen ze huelen, dat nëmmen iwwer e Gesetz ka geschéien. Et sinn eng 15 där Artikelen an der Verfassung, déi esou eng Disposition virgesinn, wou also Matière dem Gesetz duerch d'Verfassung selwer reservéiert sinn. Do huet sech an der Vergaangenheet ëmmer d'Fro gestallt: Muss dann d'Gesetz an deenen dote Beräicher alles virgesinn oder bleift do nach eng Méiglechkeet, dass och de Grand-Duc Reglementer kann huele fir eenzel Detaildispositionen ze reglementéieren?

De Conseil d'État war ëmmer der Meenung, dass et géing duergoen, dass am Gesetz selwer déi grouss Linne géife festgeluecht ginn, an dass duerch de Pouvoir réglementaire Detailfroer kënnte gekläert ginn. Déi Meenung do gëtt och elo vum Verfassungsgericht gedeelt, dat an zwee Arrëten déi do Theorie, wann een esou ka soen, festgehalen huet. Wéi mer iwwert déi Artikelen geschwat hunn, ware mer der Meenung, dass et gutt war wann een déi dote Fro an der Verfassung selwer och kënnt klären.

Et gëtt en zweete Beräich wou sech Problemer gestallt hunn, e Beräich, deem ëmmer erëm all Joer an der Chamber hei diskutéiert ginn ass, dat ass déi sou genannt Loi habilitante. Dat ass dat Gesetz wat der Regierung erlaabt, an eenzelnen urgente Situatione Reglementer ze huelen, déi sech am Intérêt vum Stat opdrängen. D'Chamber huet dat Gesetz do zënter 1946 regelméisseg all Joer gestëmmt, huet also der Regierung Pouvoir ginn, fir am finanziellen an ekonomesche Beräich Reglementer ze huelen an an deene Reglementer souguer Dispositionen virgesinn, déi contraire wieren zu bestehende Gesetzer.

D'Chamber war awer ni bereet, der Regierung de Pouvoir ze ginn, fir an deene Matière, déi op Grund vun der Verfassung engem Gesetz reservéiert sinn, e Reglement ze huelen. Mä ofgesinn dovun hu sech awer an deene Reglementer, déi och an deene leschte Jore geholl si ginn, zwee Problemer gestallt, wann ech emol sou ka soen, déi och an der Chamber hei an deene leschte Jore vu verschiddenen Deputéierten ervirbruecht si ginn, déi och de Conseil d'État an engem Avis vun den 90er Joren opgeworf huet.

Dat eent ass d'Fro ob d'Regierung, wa se e Reglement hëlt, deem am ekonomesche Beräich geholl gëtt, dann och d'Dispositionen kann drän huelen, déi gegebenenfalls géint d'Liberté de commerce et de l'industrie géife verstoussen, well déi zwee Beräicher, den ekonomeschen a finanziellen Beräich an de Commerce leie ganz enk beieenen an et ass schwéier festzestellen, wéiwäit ee Reglement dann och do géif géint d'Verfassung a géint d'Habilitatiounsgesetz verstoussen. Dat huet d'Kommission dozou bruecht fir an hirem Text, dee se proposéiert hat, virzegesinn, dass de Grand-Duc dann och kënnt am Beräich vun der Liberté de commerce Reglementer huelen an dass dat souguer an der Verfassung verankert géif ginn.

En drëtten Beräich betrëfft d'Reglements ministériels. An der Vergaangenheet, bis mer ee Verfassungsgericht haten, Métt vun den 90er Joren, war de Reglement ministériel gang und gäbe. En ass ëmmer erëm ugewannt ginn an trotz de Warnungen och vum Statsrot huet d'Regierung sech ganz oft net un déi Recommandatiounen,

wann een esou ka soen, gehalten. Et si ganz vill Règlements ministériels geholl ginn, vun alle Regierungen, déi um Pouvoir waren, zënter dem Krich. Do soll ee keng Ausnahm maachen.

D'Regierung huet och do am gudde Glawe gehandelt. Well och d'Theorie net ëmmer kloer war a well et eenzel Juristen och gi sinn, déi der Meenung waren, dass och de Règlement ministériel eng Méiglechkeet kënnt sinn, wann de Gesetzgeber der Regierung déi Pouvoir géif ginn duerch ee Gesetz, fir och Règlements ministériels ze huelen.

Déi Meenung ass allerdéngs vum Conseil d'État net gedeelt ginn. Besseresch an deene leschte Joren huet de Conseil d'État sech ëmmer dergéint gewiert, dass duerch Règlement ministériel kënnten normativ Regele gesat ginn, déi allgemeng gültige Charakter hätten.

D'Cour constitutionnelle huet dat do confirméiert an hiren éischten Arrëten an huet gesot, dass et net méiglech ass, dass Règlements ministériels geholl ginn, well de Pouvoir réglementaire eenzeg an eleng beim Grand-Duc läit, dass et also eng Prérogative exclusive vum Grand-Duc ass an dass och d'Verfassung keng aner Form vun normativen Akte géif zouloossen.

Si huet och festgehalen, dass de Grand-Duc, deem déi Pouvoiren hätt, kengem aneren déi Pouvoir kënnt delegéieren. Well awer an eenzelne Beräicher d'Noutwendegkeet besteet, fir duerch Règlement ministériel Dispositionen ze huelen, well och de Conseil d'État dat a sengem Avis ënnerstrach huet, esou wéi d'Kommission et d'ailleurs an hirem Exposé des motifs seet, ware mer och der Meenung, an och de Conseil d'État, dass een och déi do Matière soll an der Verfassung regelen.

En leschte Probleemberäich betrëfft déi Mesuren, déi en normative Charakter och hunn, déi vun aneren Organisme geholl ginn, notament vun Organismen professionnels réglementés. Och do huet d'Verfassungsgericht Arrêté gersprach, wou festgehalen gouf, dass och keen aneren Organisme soll Regele kënnen festsetzen. Hei war den Ordre des Avocats viséiert. Allerdéngs ass deen net eleng. Datselwecht gëllt och fir d'Professions de la santé, fir d'Notairen, fir d'Réviseurs d'entreprises a fir aner Beruffer, wou et also och gegebenensfalls noutwendeg ass fir ze kucken, wéi een do géif weiterfueren.

De Conseil d'État selwer huet déi Matière opgegraff an am Fong geholl den Débat erweidert iwwert d'Pouvoirs réglementaires an huet zousätzlech och d'Établissements publics mat abezunn, well an deene leschte Joren och Établissements publics geschafe gi sinn, déi dee Kontrollcharakter hunn an déi och Weisungsrecht hunn. Dat ass notament de Fall fir de Commissariat aux Assurances, ech nennen der hei zwee, oder fir d'Commission de Surveillance du Secteur financier, dee ganz oft och de Banken esou Normen, esou Reglementer imposéiert, déi also och e réglementaresche Charakter hunn.

Compte tenu vun där doter Problematik ass de Conseil d'État méi wäit gaange wéi d'Kommission vun der Chamber. D'Kommission hat proposéiert, eleng den Artikel 36 ze änneren an do verschidden Dispositionen mat eranzehuelen, déi souwuel de Pouvoir réglementaire vun de Ministere wéi och Spezialmesur fir de Grand-Duc virgesinn hunn. De Conseil d'État huet proposéiert och ze reglementéiere wat d'Liberté de commerce ugeet, dat heescht déi Beruffer, déi dorënner falen, an dofir huet e proposéiert den Artikel 11 (6) ofzënnere. Hien huet déi Spezialmesuren, esou wéi dat och richtig ass, an den Artikel 32 gesat, deem also och ofgeännert gëtt. Hie proposéiert de 36 ze änneren, de 76, wou d'Pouvoirs réglementaires vun de Minis-

tere virgesi ginn, an en huet proposéiert en neien Artikel 108bis virzegesinn, wat d'Établissements publics betrëfft.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären: Wat sinn elo déi nei Mesuren, déi virgesi sinn? Ech wäert mer erlabe se ganz kuerz virzestellen.

Éischters emol bleift den Artikel 36 bestoen. D'Kommission ass der Meenung, dass de Règlement grand-ducal ëmmer nach dee wichtigsten an haaptsächlechen normalen Akt ass vun der Exekution vun de Gesetzer. De Règlement grand-ducal ass mat enger ganzer Rei vu Garantien ëmginn. Et ass virgesinn, dass de Conseil d'État muss gefrot ginn. Et sinn also eng Rei Garantien do am Intérêt vum Administré, esou dass och d'Kommission der Meenung war, de 36, wat de Pouvoir réglementaire vum Grand-Duc ugeet, esou bestoen ze loossen.

Mir proposéieren allerdéngs dee leschten Zousaz, esou wéi de Conseil d'État et och virgesinn huet, dee seet: «...sans pouvoir jamais ni suspendre les lois elles-mêmes, ni dispenser de leur exécution...», ewechzeloossen, well e souwisou net erlaabt, dass de Grand-Duc déi Mesuren hëlt. Well de Grand-Duc huet net béid Pouvoiren, déi d'Verfassung him gëtt. An déi nei Dispositionen, déi mer am 32 virgesinn, kënnten eventuell mat deem doten Text net am Einklang sinn.

Dofir kritt elo den Artikel 36 eng méi einfach Form, déi folgendermoossen ausgesäit: «Le Grand-Duc prend les règlements et arrêtés nécessaires pour l'exécution des lois.»

En zweete Beräich betrëfft déi ganz Matière réservées, déi duerch d'Verfassung dem Gesetz reservéiert sinn, a si betreffen och d'Lois habilitantes oder d'Pouvoirs exceptionnels. Well et sech erausgestallt huet, dass déi Schwierigkeiten, déi ech virdru skizzéiert hunn, dozou féieren, dass et zu enger Rechtsunsicherheit kënnt, wéi wäit dass dann d'Pouvoir vum Grand-Duc bei de Matière réservées ginn; well op där anerer Säit, esou wéi ech et och duerchgeluecht hunn, d'Lois habilitantes net kloer ëmressinn, hate mir proposéiert, dat an der Verfassung virzegesinn. De Conseil d'État ass an déi Iwwerleeunge mat eragaangen.

D'Kommission hat ursprüngelech virgeschloen, dass d'Regierung kënnt réglementaresch Mesuren huelen, déi och Ausnahme géifen duerstelle par rapport zu bestehende Gesetzer. Mir haten allerdéngs gesot, dass déi Reglementer ënner Form vu Gesetz an d'Chamber misste kommen, bannent engem kuerzen Délai, an dann hei missten entweder gestëmmt oder net gestëmmt ginn. Wann dat net de Fall wär, wieren déi Reglementer hifälleg.

De Conseil d'État seet mat Recht, dass et hei eventuell zu enger Vermischung vun dem Pouvoir réglementaire an dem Pouvoir législatif kënnt kommen. Dofir seet en: „Bleift am Domän vum Pouvoir réglementaire“, an e geet souguer méi wäit. E gëtt souguer hei dem Grand-Duc d'Méiglechkeet, wat d'Lois habilitantes ugeet, fir a gewëssene Fäll Reglementer ze huelen, souguer an deene Matière, déi an der Verfassung engem Gesetz reservéiert sinn.

D'Kommission huet laang doriwwer diskutéiert, ob mer op deesewechte Wee solle matgoen. Mir waren der Meenung, dass een dat kënnt maachen. Éischters well den Text virgesäit, dass déi do Mesuren nëmmen kënnen geholl ginn en cas de crise internationale an dass se nëmmen kënnen geholl gi wann d'Urgence ginn ass. Déi Urgence muss sech och aus dem Text an aus dem Préambule vun deem Règlement grand-ducal erginn an déi Reglementer hunn nëmmen eng Dauer